

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Kuvendi - Skupština - Assembly

VISAZIV

Prole na sesija

Komisija za evropske integracije

Sednica br. 40

Priština, 06.03.2019 u 16:30 asova

Zgrada skupštine, sala N-302

ZAPISNIK

SA SEDNICE KOMISIJE ZA EVROPSKE INTEGRACIJE

Sednici su prisustvovali: Blerta Deliu-Kodra, Armend Zemaj, Fikrim Damka, Ismajl Kurteshi, Fatmire Kollçaku, Zenun Pajaziti, Visar Ymeri, Donika-Kadaj-Bujupi i Milaim Zeka.

Odsutan: Ismet Beqiri i Adem Hodža.

Osoblje za podršku komisije: Ahtere Loxha i Safet Beqiri.

Sednicom je predsedavala, Blerta Deliu Kodra, Predsednica komisije.

Predsednica komisije, nakon što je utvrdila da su ispunjeni uslovi za rad, otvorila je sednicu komisije sa slede im

Dnevni red:

1. Razmatranje Nacrta zakona br. 06/L-145 o dužnostima, odgovornostima i nadležnostima državne delegacije Republike Kosovo u procesu dijaloga sa Republikom Srbije, sa amandmanima funkcionalne komisije iz aspekta uskla enosti sa zakonodavstvom EU-a.

Predsednica, u vezi sa Nacrtom zakona, rekla je da regulisana i odražena pitanja u ovom nacrtu zakona nisu regulisana sa zakonodavstvom Evropske Unije.

Stoga, zaklju ujem da Nacrt zakona br. 06/L-145 o dužnostima, odgovornostima i nadležnostima državne delegacije Republike Kosovo u procesu dijaloga sa Republikom Srbije, sa amandmanima Funkcionalne komisije iz aspekta uskla enosti sa zakonodavstvom EU-a nisu u suprotnoš u sa zakonodavstvom EU-a, stoga se može preporu iti na usvajanje u Skupštini.

Ismajl Kurteshi Ovaj nacrt zakona se ne reguliše sa zakonodavstvom Evropske Unije i to je praksa koja se dešava po prvi put i sa našim zakonodavstvom, stoga, mi ne znamo gde je osnov ovog zakona. Obično su razvijeni razgovori, ali nismo imali određene zakone za razvijanje razgovora, i koliko sam ja uspeo da vidim u ovom zakonu, ne utvrđuju se crvene linije koje su onemogućile da državna delegacija ili Ustavne institucije, koji i oni prema zakonu trebaju da budu deo pregovora, im se omogućilo i da razgovaraju za pitanja o kojima se ne bi trebalo razgovarati. Prema tome, postoji rizik da se razvijaju paralelni razgovori, kako se i dešava, što znači, s jedne strane Predsednik pregovara, a s druge strane ova državna delegacije ide tamo u Brisel sa nekim drugim, i na osnovu informacija koje imamo, ni državna delegacija ne zna o čemu tamo govori Predsednik, koje su tačke o kojima raspravljaju i u kojoj fazi su dostigli ti pregovori, ali se dešava i suprotno. Stoga, smatram da se ovo stvarno nije trebalo desiti. Mi imamo naše primedbe i o platformi, i o delegaciji u celosti, kao politički subjekat.

Fatmire Kollçaku: Sama reč „Leg specialis”, podrazumeva da ovaj zakon, iako smo imali međunarodni sporazum, iako imamo i Ustav, podrazumeva preklapanje, kao što je tendencija i delegacije, da se preklopi nad institucijama. Inače, ja smatram da je delegacija formirana samo kako bi legitimisala ono što je učinio Predsednik do sada, jer mi nikada ne znamo kako je tekao ovaj sporazum, dokle je došao, jer do sada je on vodio ceo ovaj postupak i njemu je bila potrebna jedna ovakva vrsta grupe, koja je više tehnička i njemu je bio potreban legitimitet Skupštine, jer je znao da u obliku kako je on vodio do sada, neće dobiti taj legitimitet, a sada, on je kao navodno u jednoj formi povučen malo kako bi navodno dao prostor Skupštini.

Ali, sve ovo što pokazuje i ono što vidimo od drugih ljudi koji su bili uključeni u ovoj grupi, videli su tu da su sve skoro zastarele, a da budeš deo delegacije gde su odluke već donete, i da budeš samo kao figura, to neki visoki službenici iz Samoopredeljenja nisu prihvatili, ali nama nije bio potreban „leg specialis“, niti neki zakon koji preklapa celo usvojeno zakonodavstvo do sada. Stoga, budući da je ova delegacija samo kako bi služila za legitimitet dijaloga koji je razvijen do sada od Predsednika, koji je izgleda otišao veoma daleko sa obe anjima i sada neće biti nemoguće da se povučemo u mnogo toga, stoga, mi ne možemo u estovovati na ovom glasanju.

Visar Ymeri Želim da dam neka objašnjenja što se tiče zakona, jer mislim da je nešto pogrešno protumačeno zbog njegovog naslova, a nikada nije pročitano njegov celi naslov. Dakle, to nije zakon o dijalogu, već o delegaciji. To je zakon koji reguliše na in kako se osniva delegacija, to reguliše odlučivanje unutar delegacije, posebno reguliše odnos koji ima delegacija sa ostalim ustavnim institucijama, dakle Kancelarijom Predsednika, Uredom Premijera, itd.

Zakon nema za cilj niti da politički minimizuje put pregovora, niti pitanja o kojima se govori ili ne, jer se to prenosi u platformi a niti ima za cilj da poništava, jer ne može kada bi imalo za cilj da poništava neku ustavnu instituciju. Zakon daje nadležnost i odgovornosti državnoj delegaciji, da, što se tiče dijaloga sa Srbijom, bude odlučujući organ i da se on mandatira od Skupštine. Takođe, rečeno je od predgovornika i raspravljano je i na sednici da je ovaj zakon u suprotnosti sa onim što je cilj zakona, za koje smatram da su primedbe koje mogu stojati, u odnosu na proces dijaloga, ali se to uopšte ne tiče zakona, nasuprot, zakon je poseban, jer reguliše na poseban način

posebno pitanje. To je istina o zakonu. Dakle, dijalog sa Srbijom je višen kao posebno angažovanje republičkih institucija i u tom pravcu, predlog je bio da preko rezolucije odgovornost za dijalog uzme skupština i da se to ne ostavi ni Predsedniku ni Vladi. Dakle, imali smo situaciju gde se niko nije slagao da Predsednik bude vođa delegacije i drugu situaciju gde je trenutni Premijer rekao da ne želi da se bavi tim pitanjem. U tom pravcu, viena je potreba i mogućnost da se u ovoj fazi dijaloga organizujemo na poseban način, drukčije, dakle preko državne delegacije i to je ono što se desilo u Skupštini Republike Kosova, usvajanjem rezolucije a nakon toga usvajanjem zakona u prvom razmatranju.

Želim da objasnim i 2 amandmana koje imamo pred nama i oba su manje više tehnička ustupanja u zakonu. Verujem da ste mogli tu da vidite da je jedan od članova u kontradikciji sa članovima delegacije, u kontradikciji između broja koji je opisan rečima, gde se kaže jedanaest, a nakon toga i broja članova delegacije, što u zagradi stoji broj dvanaest, i to je trebalo da se promeni na dvanaest, jer je realno predviđeno da državna delegacija ima dvanaest članova. Druga stvar, kada je reč o odluci vanjavu delegacije, dakle nakon 2 pokušaja za jednoglasnu odluku vanjavu, predviđeno je da budu dve trećine, a tu je pogrešno sažeto da budu 2/3 prisutnih, a tu treba da budu 2/3 članova delegacije. Što se tiče odnosa koji delegacija ima sa dveju glavnih ustavnih instanci, dakle sa Predsednikom s jedne strane i sa Premijerom s druge strane, predviđeno je u zakonu da, kada ima sastanaka gde jedan od njih treba neophodno da prisustvuje, npr. treba biti Predsednik, onda Predsednik ne može ići i na sastanke dok se na neki način ne uskladi sa državnom delegacijom i niti može biti sam na tim sastancima, bez dva sa upravljača, a isto važi i za Premijera.

Takođe, isto je i za nekog vođu u institucija koja mora da prisustvuje u dijalog sa Srbijom. Dakle, ovde imamo komponentu ili mehanizam koordiniranja.

Kada je reč o odluci vanjavu, kao što je na primer bilo za političku platformu dijaloga, onda, zakonom, predviđeno se da to bude odluka vanjavu delegacije u konsultaciji sa 2 druge instance ili sa ovim ostalim ustavnim organima Republike Kosova. Dakle, barem nije zakonom, platformom niti rezolucijom, da državna delegacija ne poklapa ni Predsednika ni nikoga. Državna delegacija, što se tiče dijaloga sa Srbijom, je jednaka sa istim, u međuvremenu oni trebaju da koordinišu svoje akcije, što se tiče dijaloga sa državnom delegacijom, i to je predviđeno u zakonu.

Uo sam u medijima da kažu da mogu da krše zakon, ja ne isključujem to da se može povrediti zakon, međutim, ne možemo sada da sa mogućnostima i špekulacijama da se zakon može prekršiti u budućnosti, pa da kažemo da je zakon neprihvatljiv, jer se zakon može povrediti, svaki zakon se može povrediti. Dakle, u tom pravu, smatram da bi bilo dobro, i pozivam vas da izglasate zakon, jer to daje obavezu Skupštini Republike Kosova, posebno opoziciji, da učestvuje u delegaciji, ali i na sednicama Skupštine, u nadzornim komisijama, itd., što se tiče dijaloga.

Milaim Zeka: Ja kao poslanik, ne kao stav Nisma, slažem se na apsolutan način sa stavom Samoopredeljenja. Ja ću glasati protiv i moji razlozi za to su sledeći:

Kao prvo, licemerno je da se kritikuje opozicija, samo zato što su zakazali vanrednu sednicu 5. marta, a sada već ina tražimo vanrednu sednicu za sutra, 7. marta, u Noć plamena. To je licemerje i neću glasati protiv sebe, jer sam ja kritikovao opoziciju zbog toga. Druga stvar, slušao sam ekspozicije mog kolege Visara veoma pažljivo, i vidi se da je ovaj zakon došao od Socijaldemokratske partije a ne od vlade.

Ja sam delimično zabrinut o finalu pregovora, jer se mnogo plašim od finalnog pritiska nad poslanicima o glasanju lošeg sporazuma za Kosovo, i biće veoma velik od ambasadora zapadnih zemalja.

Tako da se ja plašim finalnog dela, jer se svaki sporazum pro i kroz Skupštinu Kosova i mi ćemo to glasati. Imam još jednu primedbu, jer nismo u vanrednoj situaciji i ja ne razumem, koja je logika da se poziva vanredna sednica za takav zakon sutra. Sada sam dobio zakon i prolistao sam ga, a primetio sam mali detalj, gde se određiti jedan član iz civilnog društva i ko će određiti tog člana delegacije? Dakle, ne kaže se na predlog, civilno društvo će predložiti i ako sama delegacija bude imenovala člana, onda su to imenovanja, a ne predlozi. Ako je Veton Surroi već ušao, dok smo u Skupštini videli da je kod Predsednika Skupštine jedna lista, a mi dolazimo pred završni čin. Ja ne u glasati ni danas, ni sutra a ni preksutra jedan takav zakon. To je moj apsolutan stav, kojim se slažem sa stavom Samoopredeljenja a nadam se i LDK-a.

Armend Zemaj: Iskreno reći, i moje prisustvo ovde je više iz aspekta rada i kolegijalnosti, koju imamo kao članovi komisije, nego razlog zašto je trebalo da se poziva urgentna sednica, imaju i u vidu da ovaj zakon još nije prošao u redovnim procedurama.

Ovaj zakon još više deli i minira nacionalni konsenzus i unutrašnji razlog, što određuje u trenutku kada se dodiruje ustavna nadležnost.

Ovim nacrtom zakona je dirnuta ustavna nadležnost, po eviši od predstavljanja Republike Kosovo, da pokuša da se prenese instituciji, takozvanoj državnoj. Unutar državne delegacije, imamo pomešane ustavne nadležnosti na različitim nivoima koje prevazilaze i podelu vlasti. Govorim o sistemu koji imamo ovde u Republici Kosovo. Zamislite, su-vođa je predsednik jedne opštine, poslanici Skupštine su sa ministrima, što je jedna nadležnost koja je ukinuta Ustavom Republike Kosovo, i treća strana, za koju se kaže da uzima drugu nadležnost zastupanja, bilo to Premijera ili Predsednika zemlje. To ne stoji i to će se nastaviti starim avazom. Za Demokratsku stranku Kosova je to neprihvatljivo i ostaje protivustavno. Vreme će dokazati i udubiće još više podelu i oslabiće nacionalni konsenzus. U ovoj formi, koja se nastavlja, kriza će se udubiti a i razlog za odlazak na izbore kako bi se rešili ovi elementi i ustavna destruktivnost, ovu veliku podelu, kao prvo vladine koalicije i daleko od saradnje sa opozicijom. Nema konsenzus za proces dijaloga kad nema konsenzus, kao prvo kod većine.

Zenun Pajaziti: Jeste smo imali takve slušaje naše aktivnosti u Skupštini, sa ovim žurbama i neke od njih su bile važnije a neke manje važnije. Ja ću glasati za ovo, glasa u jer je ovaj proces takav kakav je i ne mislim da bi smo u inili dobro da ga zaustavimo i dobro bi bilo da damo zakonski izgled.

Ja li no, kao i mnogi poslanici, imamo mnogo primedbi za ceo ovaj proces. Bilo bi dobro da se napravi jedan zakon, konsenzusom, unutar političkog spektara, a unutar tog sporazuma, u principu, da se započne sa izborom ljudi imenujući tu, u skladu sa zakonom, kvalitetima koji su potrebni za ovaj proces, sa ozbiljnošću u koji treba ovom procesu, uz zastupanje koje treba ovom procesu, dakle bilo bi bolje. Mi nismo u toj fazi, mi smo u fazi gde, i ako budemo stvorili ovaj zakon, ako bude imalo grupa u politici kim stavovima koji su se pojavili na Kosovu, onda nam ovaj zakon ne treba uopšte. Ja ću to uzeti kao tendenciju, kao pokušaj, da ovim zakonom možda deblokiramo neke grupe koje postoje.

Sad, ovaj zakon je takav kakav je, sa ovom mogućnošću koju smo imali. Ako ima nešto protivzakonito, ne verujem da će ići napred. Mi smo osporili svi Predsednika, i opozicija koja nema pravo da se bavi ovim stvarima. Sada, kada pravimo državnu delegaciju, uz mogućnost da se zastupaju svi u njoj, sada je to protivzakonito, jer se uzimaju nadležnosti i Predsedniku. Mislim da je to dobar i solidan pokušaj, u našem krugu, da okupimo što bolje ljude, s ciljem davanja odgovornosti unutar tog ustavnog

okvira kojeg imamo. Ja verujem da izazove u diranju Ustava možemo imati kasnije. Tako e, ja vas sve pozivam, i verujem da emo biti odgovorni, kako ne bi smo padali na takve zamke. Ali, kako god, re i u to još jednom, nezavisno od procesa kako e on te i, ja vidim to pozitivnim i više od na ina kako mi glasamo i kako emo to predstaviti Skupštini. To vidim, možda kao cestu politikog rukovodstva, kako bi se izvukli i kako bi u inili korak ispred. A ako ne u inimo to, mi emo stvoriti još jedan novi zakon, dva nova zakona, ali ne emo se kretati napred.

Predsednica, Naravno, i ja u predstaviti moj stav. Moj glas e biti za, možda samo zbog nekih argumenata koje u predstaviti i na sednici, zbog razloga jer je ova Skupština uvek tražila da se podrži u procesu dijaloga i da bude uklju ena u ovom procesu. U stvari, ono što ja smatram da je veoma pozitivno, unutar njega, je injenica da su u lanu 8. odre eni predstavnici svih parlamentarnih subjekata, uklju uju i i opoziciju, i smatram da je veoma dobra prilika da opozicione partije imaju svoju ulogu kao nadzornici u ad hok komisiji, koja e se izabrati ovim nacrtom zakona.

Tako e, veoma je važno da jedna komisija unutar Skupštine, bude predvo ena od opozicije, koja e imati ulogu nadzornika. Mislim da to daje veliku podršku ulozi nadzora i osnažuje Skupštinu kao instituciju, svakako unutar Poslovnika Skupštine koji je odre en, kako ne bi bili blokiraju i, ali emo mi po prvi put da se postaramo da se Ustav ne ugrozi. Ustavni sud je institucija kojoj se može obratiti svaki poslanik, ako ima ugrožavanja unutar ovog nacrta zakona i unutar obaveza koje uzimamo kao institucije.

Nakon rasprava, stavljen je na glasanje nacrt zakona. Nakon glasanja, zaklju eno je da je komisija sa ve inom glasova donela slede u:

Preporuku

Nacrt zakona br. 06/L-145 o dužnostima, odgovornostima i nadležnostima državne delegacije Republike Kosovo u procesu dijaloga sa Republikom Srbijom, uz amandmane Funkcionalne komisije, nisu u suprotnoš u sa zakonodavstvom EU-a, stoga se mogu preporu iti Skupštini na usvajanje.

Sednica je završena u 17:00. asova

Pripremili:

Jedinica za podršku komisije

Predsednica komisije,

Blerta Deliu-Kodra
